

Borçlar özel hukuku
Sözleşmelerde
TAMALAYICI UNSURLAR
(etkinlik unsurları)

Hazırlayan

Dr. Öğr. Üyesi Hatice KARACAN ÇETİN

Ondokuz Mayıs Üni. AFB Hukuk Fakültesi

Medeni Hukuk Anabilim Dalı

Sözleşmelerde etkinlik unsurları

- Hukuki işlemler açısından geçerlilik unsurları bazı yazarlarca üçer ayrılmaktadır. Bunlar:
- Kesin geçerlilik unsurları
 - Kurucu unsurları bulunan bir hukuki işlemin hüküm ve sonuç doğurabilmesi için kanunla belirlenen olumsuz unsurlar. Bulunmaması durumunda yaptırımını kesin hükümsüzlük
- Dayanılabilir geçerlilik unsurları
 - Kurucu ve kesin geçerlilik unsurlarına sahip bir hukuki işlemde işlemin geçersiz olmasına sebebiyet veren olgular (irade sakatlığı halleri) dir.
- Tamamlayıcı unsurlar (etkinlik unsurları)
 - İşlemin hüküm ve sonuç doğurabilmesi için tamamlanması gereken unsurlardır. Tamamlanıncaya kadar işlem askıdadır.

Kesin geçerlilik unsurları

- Ehliyetsizlik
- Kanunun emredici ilkelerine, ahlaka, kişilik haklarına, kamu düzenine aykırılık
- Konunun imkansız olması
- Muvazaa
- Şekle aykırılık
- İçerik denetimine aykırı GİŞ
- Diğer geçerlilik unsurları
 - Bulunmamalıdır. Aksi takdirde kesin hükümsüzlük söz konusu olur.

Dayanılabilir geçerlilik unsurları:

- Yanılma
- Aldatma
- Korkutma
- Aşırı yararlanma (bir görüşe göre)
 - Bunların varlığı halinde düzelebilir hükümsüzlük ya da bozulabilir geçerlilik söz konusu olur.

Sözleşmelerde Tamamlayıcı unsurlar (etkinlik unsurları)

- Geçerli olarak kurulmuş bir sözleşmenin hükümlerini doğurabilmesi için tamamlanması gereken unsurlardır.
- Sınırlı ehliyetsizi borç altına sokan sözleşmede yasal temsilcinin, vesayet dairlerinin rızası (m.16, 451, 452, 462, 463)
- Yasal danışman atanmışlar için danışmanın onayı (m. 429)
- Aile konutuna ilişkin bazı işlemlerde eşin rızası (m. 194)
- Geciktirici koşula bağlı sözleşmelerde koşulun gerçekleşmesi (m.170 vd)
- Yetkisiz temsilde temsil edilenin onayı (icazeti) (m. 46)
- Kefalet sözleşmesinde kefil olacak kişinin eşinin rızası (m.584)

Yararlanılan Kaynaklar

- Prof. Dr. Kemal Oğuzman, Prof. Dr. Turgut Öz Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt 1, 15. Baskı, İstanbul, 2018.
- Prof. Dr. Fikret Eren, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara, Eylül 2017.
- Prof. Dr. Osman Gökhan Antalya, Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt: V/1,1, 2. Bası, Ankara 2019.
- Doç. Dr. Abdülkerim Yıldırım, Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 9. Baskı Monopol Yayınları, Ankara 2018.
- www.avys.omu.edu.tr adresinde belirtilen diğer kaynaklar